

Het Vlaamse waterbeleid

11 december 2012

Michiel Van Peteghem, raadgever

Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur
Joke Schauvliege

Vlaamse Regering

Het Vlaamse waterbeleid

- 1 Wetgeving**
- 2 Planning**
- 3 Waterkwaliteit**
- 4 Waterkwantiteit**

1. Wetgeving

- **Europa**
  - Kaderrichtlijn Water (2000): goede toestand watersystemen
  - Overstromingsrichtlijn (2007): betere bescherming tegen overstromingen
- **Vlaanderen**
  - Decreet Integraal waterbeleid (2003)

1. Wetgeving

Waterkwantiteit

- Omzetting Overstromingsrichtlijn via decreet IWB (16/07/2010): overstromingsrisico's en maatregelen bepalen via stroomgebiedbeheerplannen
- *Financiële instrumenten* voor IWB (BVR 24/07/2009) + tussentijdse afbakening overstromingsgebieden (BVR 30/03/2012): snellere procedures + meer rechtszekerheid eigenaars
- Besluit Vereenvoudiging en optimalisatie *watertoets* (BVR 14/10/2011): verplichte advisering + betere omkadering

1. Wetgeving

Waterwaliteit

- **Landbouw:** verstrenging mestbeleid (MAP)
- **Huishoudens:**
  - **Privé: Keuring** privéwaterafvoer via algemeen waterverkoopreglement (BVR 08/04/2011): verantwoordelijkheid particulier tov openbaar net
  - **Openbaar domein:** Actualisatie Code Goede praktijk aanleg en onderhoud rioleringen (MB 20/08/2012): oa dimensionering cf klimaatsverandering
  - waterfactuur: **sociale maatregelen**
    - Invoering algemeen waterverkoopreglement
    - Sociale openbare dienstverplichtingen: financieel en regulerend (betere bescherming)

1. Wetgeving

Waterwaliteit

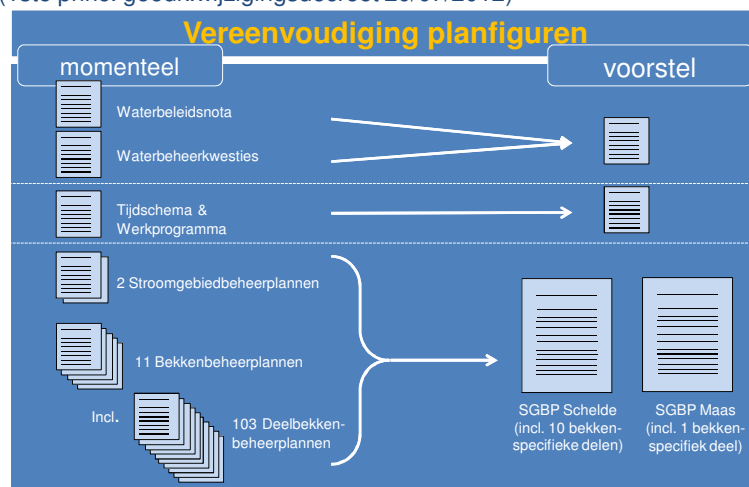
• *Industrie:*

- **Milieukwaliteitsnormen** voor oppervlaktewater, grondwater en waterbodems (BVR 21/05/2010) => via stroomgebiedbeheerplannen doorvertaling naar vergunningen
- **Financierende waterheffing** (19/10/2012): correctere kostenprijsberekening waterzuivering voor rioollozende bedrijven via eengemaakte waterfactuur + regeling tijdelijke en noodlozingen

1. Wetgeving

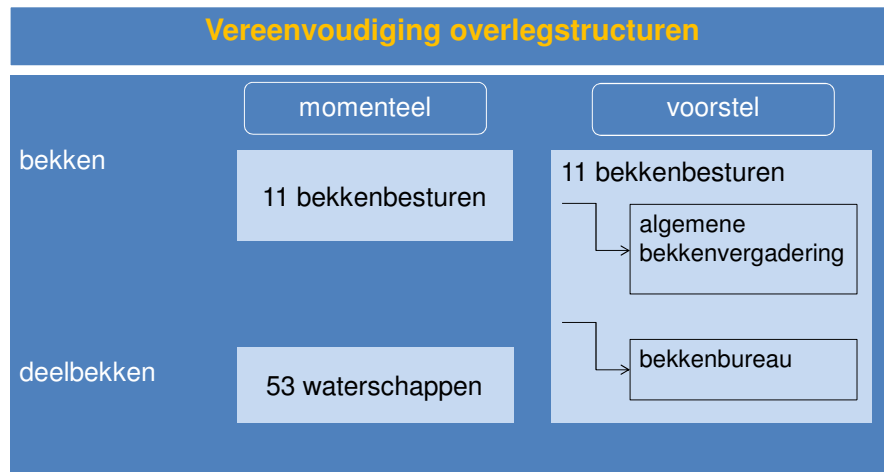
Organisatie integraal waterbeleid

- Vereenvoudiging planning, overlegstructuren en procedures IWB (1ste princ. goedk. wijzigingsdecreet 20/07/2012)

1. Wetgeving

- Vereenvoudiging planning, overlegstructuren en procedures IWB
(1ste princ. goedk.wijzigingsdecreet 20/07/2012)

1. Wetgeving

Organisatie van het waterbeleid: efficiëntieverhoging waterbeheer

- Opheffing/samensmelting diverse polders/wateringen
107 polders en wateringen in 2000,
70 polders en wateringen in 2012
- Hertekening bevoegdheden onbevaarbare waterlopen :
 uitvoering witboek interne staatshervorming

1. Wetgeving

Blauwdruk?

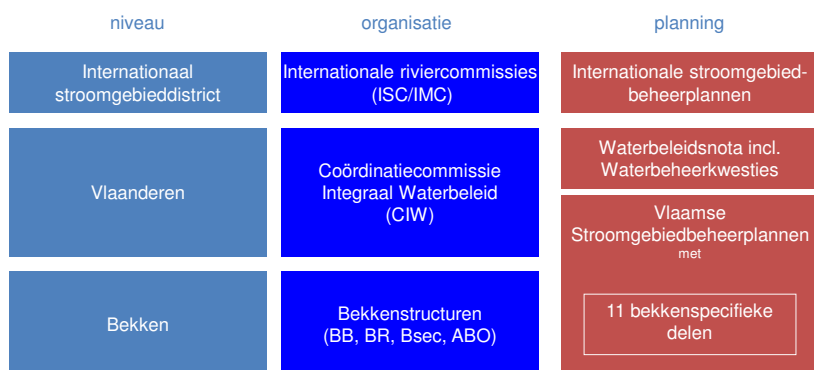
- Beperkt aantal nieuwe voorstellen regelgeving: voornamelijk: waterefficiëntie
  - Waterzuinige toestellen voor huishoudelijk gebruik (ecodesign)
  - Hergebruik gezuiverd afvalwater (beschikking 2015)
  - Tegengaan illegale onttrekkingen
- Correcte toepassing 'vervuiler betaalt':
  - Inbreuk waterdiensten
  - Verplichting inzake bemetering
- Maatregelen extreme gebeurtenissen (waterschaarste en droogte + overstromingen): deel van volgende generatie

1. Wetgeving

Blauwdruk: lacunes?

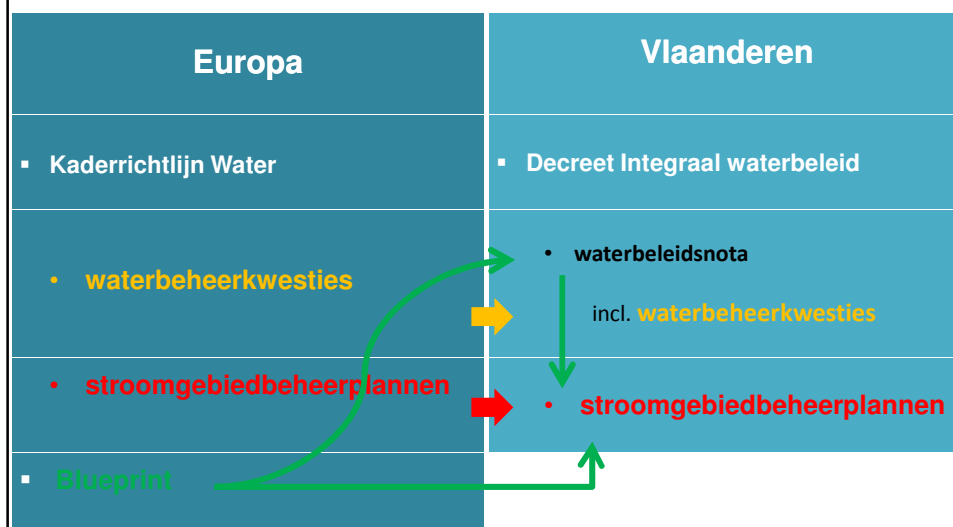
- Vereenvoudiging: kaderrichtlijn complexe wetgeving: geen voorstellen
  - Vraag tot vereenvoudiging administratieve lasten lidstaten: monitoring
- Geen aanpak voor (historische) verontreiniging alomtegenwoordige stoffen (oa PAK):
  - Principe one out all out
  - historische verontreiniging belemmert vooruitgang

2. Planning

2. Planning

Blueprint: doorvertaling in Vlaanderen

2. Planning

Blauwdruk - aanpak op **3 sporen**:

- betere implementatie bestaand kader
- integratie van waterbeleidsdoelstellingen in andere relevante beleidsgebieden
- hiaten in bestaand kader opvullen

15

2. Planning

- Tweede Waterbeleidsnota
(incl. waterbeheerkwesties)
  - **krachtlijnen van de visie van de Vlaamse Regering op het integraal waterbeleid: eind 2013 na openbaar onderzoek**
  - **vormt het kader voor de stroomgebiedbeheerplannen**
- 2de generatie Vlaamse stroomgebiedbeheerplannen
(incl. overstromingsrisicobeheerplannen)
  - **gebiedsspecifieke vertaling via 11 bekkenspecifieke delen en 6 grondwatersysteemspecifieke delen**
(incl. acties en maatregelen) van de waterbeleidsnota

← DIWB

← KRLW

← KRLW

← ORL

2. Planning

De waterbeleidsnota

de waterbeleidsnota

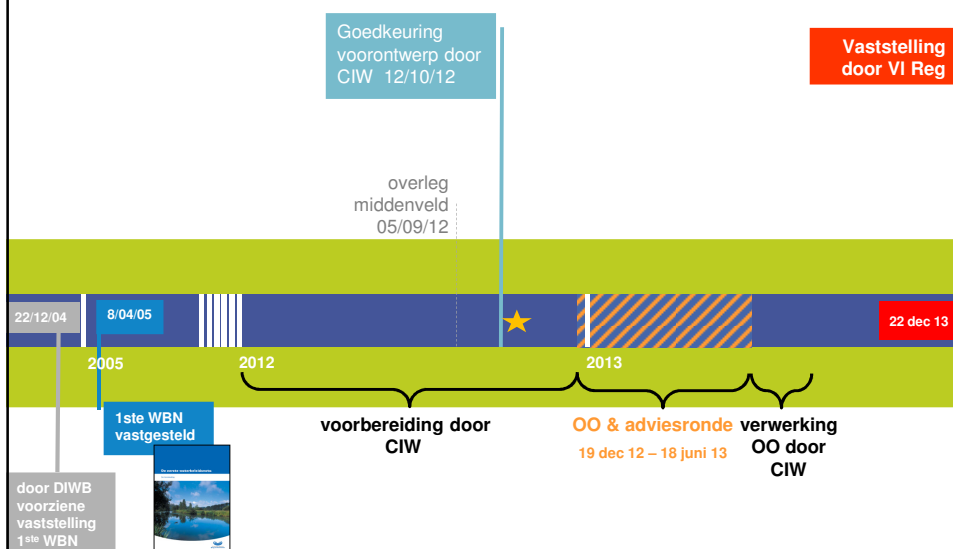
- schetst de krachtlijnen voor het integraal waterbeleid in Vlaanderen
- **bevat de waterbeheerkwesties**

= de grote thema's waardoor de Vlaamse wateren het risico lopen de goede toestand niet te zullen halen (cfr. KRLW)

→ waterbeleidsnota ≠ waterbeheerplan

2. Planning

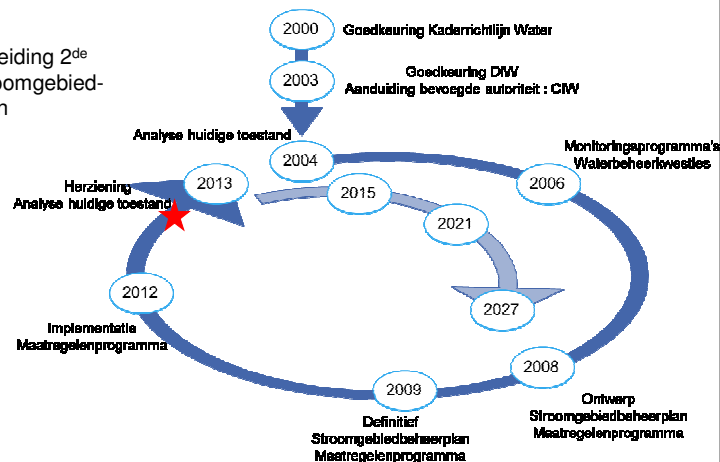
De waterbeleidsnota

2. Planning

De stroomgebiedbeheerplannen

★ 2012: voorbereiding 2de generatie stroomgebied-beheerplannen

2. Planning

De stroomgebiedbeheerplannen

- 1ste gen. SGBP Schelde en Maas (2009-2015):
  - vastgesteld VR 08/10/2010
  - lopende en nieuwe maatregelen voor realiseren goede watertoestand
  - Disproportionaliteitsanalyse: baten 360 à 760 MIO EUR/j vs 2 MIA EUR/jaar (= maximaal scenario) kosten
  - focus op:
    - oppervlaktewater: grotere systemen (bevaarbare waterlopen en onbevaarbare 1ste categorie)
    - grondwater: volledig systeem
    - maatregelen die effect hebben op zowel grote als ook kleine watersystemen
    - Prioritering: gerichte inzet dure maatregelen in speerpuntgebieden (7 + 14)

2. Planning

De stroomgebiedbeheerplannen

- 2de gen. SGBP Schelde en Maas (2015-2021)
  - incl. overstromingsrisicobeheerplannen, en met bekkenspecifieke en grondwatersysteemspecifieke delen
  - ontwerpplannen in openbaar onderzoek (2014)
  - maatregelen realiseren goede watertoestand + bescherming overstromingen, concretisering in acties
  - focus op volledige watersysteem

3. Waterkwaliteit Vlaanderen

- goede toestand oppervlaktewater en grondwater halen tegen 2015
  - uitvoering KRLW
  - gemotiveerde uitstelmogelijkheid tot 2021 of 2027

3. Waterkwaliteit Vlaanderen

Bestaande situatie – kwaliteitsevolutie 2011

- **waterkwaliteit in Vlaanderen** de voorbije 20 jaar **opmerkelijk verbeterd**, maar **werk is nog niet af**:
  - belasting v/h oppervlaktewater met zuurstofbindende stoffen en nutriënten sterk gedaald
  - fysisch-chemische waterkwaliteit over het algemeen duidelijk verbeterd
  - geboekte vooruitgang verschilt sterk van parameter tot parameter (vb. nitraat, bestrijdingsmiddelen, biologische waterkwaliteit)
  - metalen: norm voor kobalt, zink, uranium en arseen in meer dan 1 op 10 meetplaatsen overschreden
  - vooruitgang laatste jaren minder uitgesproken (quick wins gerealiseerd)

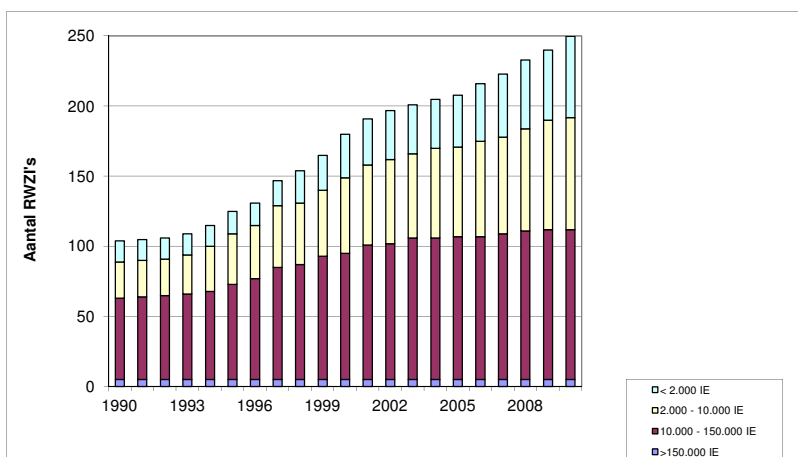
3. Waterkwaliteit Vlaanderen

Bestaande situatie – Vervuilingdrukken

- **belasting oppervlaktewater** voorbije 20 jaar **sterk afgenomen**, maar druk houdt aan:
  - ongezuiverde lozingen huishoudens
  - RWZI's en overstorten
  - industrie
  - landbouw
  - diffuse verontreiniging
  - nalevering waterbodems
  - incidentele verontreiniging

3. Waterkwaliteit Vlaanderen

Bestaande situatie – Investerings

3. Waterkwaliteit Vlaanderen

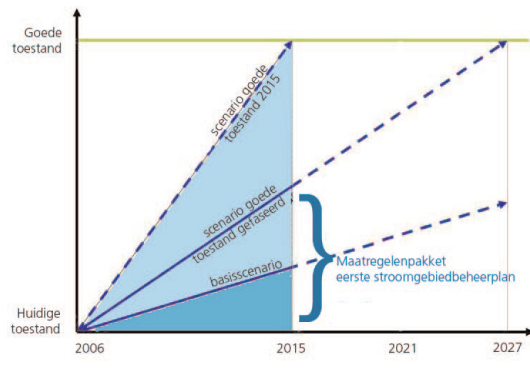
Bestaande situatie – Investerings

2011

- zuiveringsgraad: bijna 80%
- Vlaanderen is in **overeenstemming met de richtlijn Stedelijk afvalwater**
  - agglomeraties > 10.000 IE: alle projecten zijn uitgevoerd
  - agglomeraties 2.000 tot 10.000 IE: alle zuiveringsinstallaties & collectorprojecten uitgevoerd.
- 2011: 105 saneringsprojecten van de nv Aquafin opgeleverd voor 175 mio EUR.
- Eind 2011: 256 RWZI's, waarop afvalwater van ca. 4,8 miljoen inwoners is aangesloten.
- OP 2013-2017 voorziet 200 mio euro voor investeringen in RWZI's en collectoren en omvat 166 projecten, waaronder een 10-tal studieprojecten.

3. Waterkwaliteit Vlaanderen

Prognose stroomgebiedbeheerplannen

- teveel aan nitraat en fosfaat
- aanwezigheid van prioritaire stoffen (PAK's, bestrijdingsmiddelen, ...)
- verontreinigde waterbodems
- hydromorfologische wijzigingen (rechttrekking waterlopen, verharding oevers, ...)

4. Waterkwantiteit Vlaanderen

- bescherming tegen overstromingen garanderen
  - uitvoering ORL
  - meerlaagse veiligheid
- Zoeken naar win-win: ruimte voor water, uitbouw groene infrastructuur met behoud van functies
- Belangrijke uitdaging: ruimtegebrek
  - Groenboek Ruimte voor Vlaanderen: water structurerend element
- Mentaliteitswijziging: preventie – paraatheid – protectie

➤ **drietrapsstrategie vasthouden-bergen-afvoeren**

- [illegible]

The screenshot shows the Microsoft Excel 2010 application window. The title bar reads "Microsoft Excel - Discounting 2012". The ribbon at the top includes "File", "Home", "Insert", "Formulas", "Data", "Review", and "View". The "Formulas" ribbon is active, showing the "Formula Builder" task pane on the right. The main worksheet area displays a spreadsheet titled "Discounting 2012". The spreadsheet has a blue header row with the following column labels: "Period", "Period start", "Period end", "Period length", "Period type", "Period category", "Period description", "Period start date", "Period end date", "Period length (days)", "Period type (days)", "Period category (days)", and "Period description (days)". The first row of data is for the period starting on 1/1/2012 and ending on 1/31/2012, with a period length of 31 days. The spreadsheet is displayed in a grid format with a blue header row and alternating light blue and white data rows.

➤ **drietrapsstrategie vasthouden-bergen-afvoeren**

-
- ```

graph TD
    A[erosiebestrijdingsplan] --> B[erosiecoördinator]
    B --> C[erosiebestrijdingsmaatregelen]

```

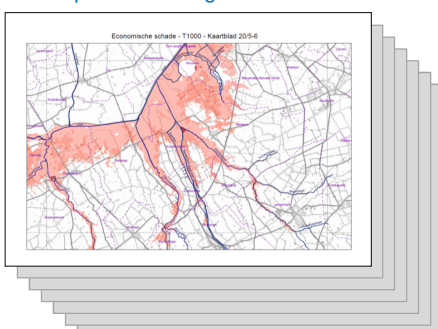


## 4. Waterkwantiteit Vlaanderen

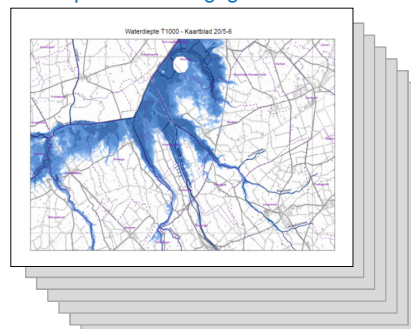
### Recente realisaties

- **drietrapstrategie vasthouden-bergen-afvoeren**
  - Opmaak van overstromingsrisico- en gevaarkaarten

ontwerp overstromingsrisicokaarten



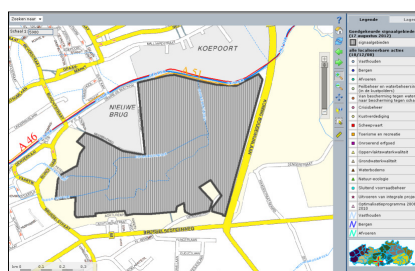
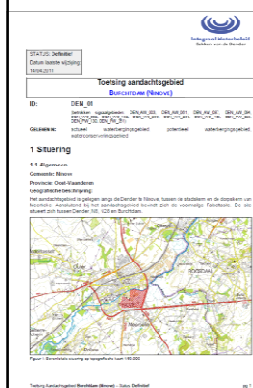
ontwerp overstromingsgevaarkaarten



## 4. Waterkwantiteit Vlaanderen

### Recente realisaties

- **behoud van het waterbergend vermogen in overstromingsgevoelige gebieden**
  - toetsing signaalgebieden: 60-tal gebieden (953 ha) getoetst en goedgekeurd door bekkenbesturen





## 4. Waterkwantiteit Vlaanderen

### Recente realisaties

- investeringsprojecten, infrastructuurwerken en onderhoudswerken



Bouw van een gecontroleerd overstromingsgebied op de Jeker te Lauw

Bouw van een gecontroleerd overstromingsgebied op de Velpe te Halen



Aanleg van een wachtbekken op de Herk en Kleine Herk te Stevoort-Hasselt



## 1. Het Vlaamse waterbeleid

### 1.4 Waterkwantiteit

#### Recente realisaties

- investeringsprojecten, infrastructuurwerken en onderhoudswerken

Bouw van een gecontroleerd overstromingsgebied op de Molenbeek in Geraardsbergen (Zandbergen)





## 4. Waterkwantiteit Vlaanderen

### Recente realisaties

#### ➤ informatieplicht

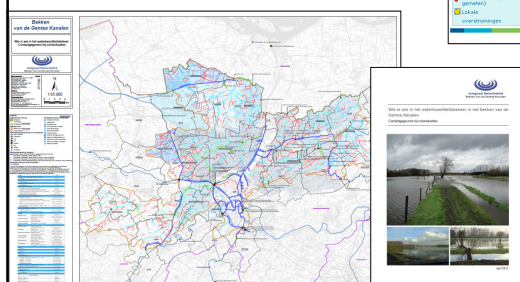


## 4. Waterkwantiteit Vlaanderen

### Recente realisaties

#### ➤ crisisbeheer

- Overstromingsvoorspeller
- Draaiboeken contactgegevens crisisoverleg



## 4. Waterkwantiteit Vlaanderen

### Recente realisaties

#### ➤ Watersysteemkennis

- Overstromingskarteringsloket
- Flood Resilient City

